

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN ELECTRONIC INFORMATIV AL AGENȚIEI
DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

NOIEMBRIE 2012

NR. 11

DEZVOLTARE REGIONALĂ · REGIUNEA DE SUD · DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ · PROSPERITATE

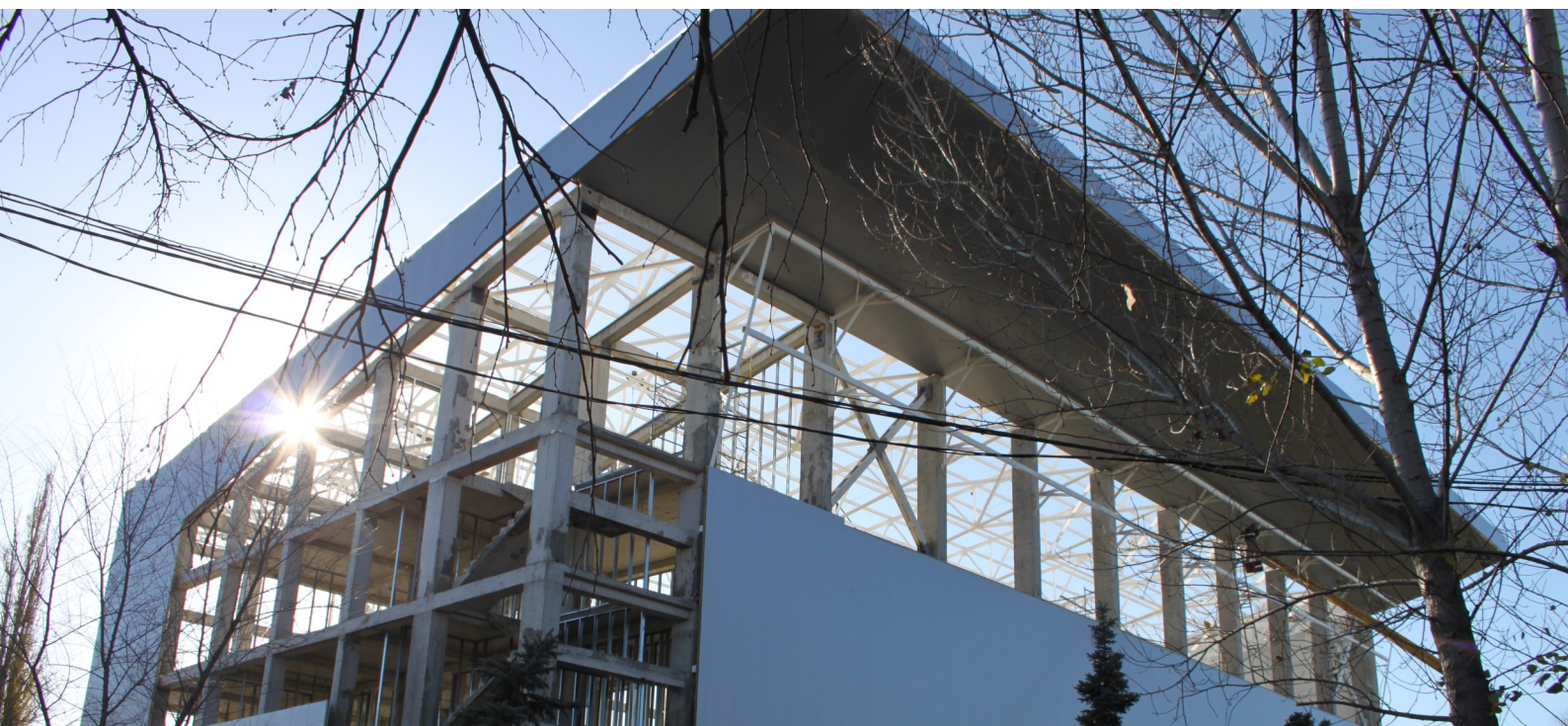
MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI
CONSTRUCȚIILOR

AGENȚIA
DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

WWW.ADRSUD.MD

NOIEMBRIE

Apă potabilă pentru 3700 de locuitori din raionul Cahul	2
3 milioane de lei pentru Întreprinderea Municipală „Apă Canal” Cahul	3
Proiecte pe ultima sută de metri în Regiunea de Sud	4
Încheierea proiectului de susținere a ADR Sud în actualizarea Strategiei de dezvoltare regională	5
Bunurile achiziționate în cadrul proiectului „Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în RDS” transmise beneficiarilor	6
Suport pentru APL-urile din Regiunea de Sud în elaborarea proiectelor europene	7
Republica Moldova ar putea prelua experiența Germaniei în adoptarea și promovarea proiectelor de dezvoltare regională	8

Apă potabilă pentru 3700 de locuitori din raionul Cahul

La 8 noiembrie 2012, a fost inaugurat apeductul din satul Roșu, raionul Cahul. Acesta va asigura cu apă potabilă cei peste 3700 de locuitori ai satului. Proiectul de aprovizionare cu apă a fost gestionat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud, cu sprijinul financiar oferit de Guvernul României, prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Investițiile s-au cifrat la peste 2,6 milioane de lei. Până la acest moment, peste 450 de gospodării au fost conectate. În total, au fost construiți 14,3 kilometri de apeduct.

Evenimentul de inaugurare a marcat aniversarea a 509 ani de la prima atestare documentară a satului Roșu. Secretarul de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României, **Bogdan Aurescu**, prezent la ceremonie, a accentuat: „Aprovizionarea cu apă a localităților rurale înseamnă un pas înainte în adoptarea standardelor europene în domeniul serviciilor publice locale. Prin implementarea acestui proiect, localitatea Roșu devine un model pentru regiunea sa”.

Primarul satului Roșu, **Grigore Furtună**, a menționat: „Acest proiect este ca o mană cerească pentru noi, fiindcă niciuna din fântânile din sat nu e cu apă potabilă. În aceste condiții, oamenii se plâng de boli hepatice. Suntem bucuroși că în sfârșit visul nostru s-a îndeplinit.”

„Acest proiect este unul de succes datorită insistenței întregii comunități, precum și a autorităților locale și raionale. Sperăm să putem duce la bun sfârșit și intenția noastră de a aproviziona cu canalizare satul.”, a afirmat directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, **Maria Culeșov**, la lansarea apeductului.

Pentru anul viitor, este preconizată construcția a 18 kilometri de canalizare, conectat la sistemul orășenesc din Cahul. Serviciul de apă și canalizare va fi gestionat de Întreprinderea Municipală „Apă-Canal Cahul”, care beneficiază de asistența GIZ la optimizarea managementului operațional. Până la sfârșitul anului 2012, ÎM „Apă-Canal Cahul” va primi finanțare pentru reparația oficiului și procurarea echipamentului necesar pentru buna funcționare a operatorului. De asemenea, va fi creată identitatea corporativă și site-ul instituțional.

Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și este sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al României.

► 3 milioane de lei pentru Întreprinderea Municipală „Apă Canal” Cahul

Clădirea dispeceratului Întreprinderii Municipale „Apă-Canal” Cahul în curs de renovare

Sediul întreprinderii municipale „Apă - Canal” Cahul va fi renovat și reutilat până la sfârșitul acestui an. Instituția este beneficiar în urma implementării proiectului-pilot „Îmbunătățirea managementului operațional prestatorului de serviciu „Apă - Canal” Cahul parte a proiectului „Modernizarea serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” implementat cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Proiectul-Pilot „Îmbunătățirea managementului operațional prestatorului de serviciu „Apă - Canal” Cahul este finanțat din fondurile adiționale ale GIZ Moldova și prevede reparația blocurilor dispecerat și cel ingineresc, reutilarea acestora prin procurarea de mobilier, echipament IT, echipamente de protecție pentru angajați. De asemenea, proiectul mai prevede procurarea de echipamente speciale: mașină de intervenție și avarii, mașină de asenizare și mini-excavator.

Proiectul este implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu suportul GIZ Moldova, costul total ajungând la 3555427.5 lei. În prezent lucrările de reparație au fost efectuate în proporție de 52% urmând ca până la finele anului să fie finalizate.

Întreprinderea municipală „Apă-Canal” Cahul urmează să devină instituție model, tehnicile de prestare a serviciilor publice putând fi preluate de toate instituțiile de profil din țară. Activitățile realizate vin să susțină procesul de regionalizare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare.

► Proiecte pe ultima sută de metri în Regiunea de Sud

Drumul de acces Dimitrova-Acui, raionul Cantemir

26-30 noiembrie | Regiunea de Sud. O echipă de specialist din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) au efectuat trei vizite de studiu la proiectele aflate în implementare în Regiunea de Sud. Proiectele implementate în Cahul, Cantemir și Căușeni, în sumă totală de 54 de milioane de lei, sunt gestionate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud și finanțate, în cea mai mare parte, din banii Fondului Național de Dezvoltare Regională (FNDR).

Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în Regiunea de Dezvoltare Sud - Conform graficului elaborat, în perioada 23 noiembrie - 30 noiembrie au fost efectuate recepțiile finale a celor 320 de platforme construite în cele 8 centre raionale din regiune. Urmează ca în perioada 03 decembrie - 14 decembrie să fie efectuată procedura de transmitere către beneficiari a bunurilor procurate în cadrul proiectului.

Turismul sportiv în promovarea imaginii regiunii (Căușeni) - În decursul săptămânii au fost instalate panouri "Sandwich" pe suprafața pereților cu o suprafață de aproximativ 800 m², momentan se efectuează lucrări de construcție a carcasi metalice pentru montarea panourilor decorative (etalbond). Au mai fost efectuate lucrări de montare a construcției metalice la intrarea principală. În con-

tinuare se efectuează lucrările de montare a rețelelor interioare de apă, termice, electrice, conductele magistrale termice și de apă în subsol, la nivelul I, cota 0 se montează cablurile electrice.

Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui (Cantemir)- În perioada 26 - 30 noiembrie au fost așternute aproximativ 5000 m.p. de pietriș stratul de finisare. Au fost finalizate lucrările de construcții a lucrărilor de artă, lucrările de construcții a rigolelor de scurgere. Din lucrările de construcții conform contractului de antrepriză încheiat, antreprenorului i-a rămas de așternut stratul de pietriș pe o lungime de cca 700 m.l., amenajarea și instalarea semnelor de circulație, instalarea îngrădirilor din metal la podețe și trotuare. Finalizarea lucrărilor din cadrul proiectului se planifică pe data de 15 decembrie 2012.

Încheierea proiectului de susținere a ADR Sud în actualizarea Strategiei de dezvoltare regională

Miercuri, 21 noiembrie, Agenția de Dezvoltare Cehă în comun cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud au organizat festivitatea de încheiere a proiectului de susținere a ADR Sud în actualizarea strategiei de dezvoltare regională. Agenția de Dezvoltare Regională Sud a inițiat, cu suportul Agenției Cehe de Dezvoltare, la începutul anului curent procedura de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud (SDR Sud).

SDR Sud 2010-2016 în varianta actuală, reprezintă un document revizuit prin, actualizarea datelor statistice utilizate pentru analiza socio-economică a regiunii, sinteza și analiza schimbărilor intervenite în domeniile prioritare SDR, progresele înregistrate în perioada de implementare a strategiei (2010-2012).

În cadrul evenimentului s-a discutat despre procesul de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Sud, pașii urmați, procedura, tehnicile inovative, identificarea noilor domenii de intervenție și despre neajunsurile întregului proces.

Tatiana Aramă, Șefa Secției Planificare Strategică și Programare din cadrul ADR Sud susține că echipa implicată în proiect a avut multe de învățat de la experții cehi și metodologia aplicată în proiectul de revizuire a SDR Sud va putea fi preluată și în elaborarea strategiilor sectoriale: „De fapt versiunea revizuită a SDR Sud este mult mai aproape de realitatea din Regiunea de Sud, înțelegem care sunt punctele forte ale Regiunii prin care am putea să ne promovăm și care sunt punctele slabe în care ar trebui să investim în primul rând.”

În contextul revizuirii SDR Sud, s-a identificat un domeniu nou care necesită intervenție - Eficiența Energetică (EE). Astfel că prioritățile identificate în strategie sunt

completate cu măsuri privind sporirea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, obiectiv care se regăsește și în Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020. Directorul Agenției de Cooperare Cehă, **Michal Pastvinsky** și directorul de proiect, **Radim Gill**, membru al grupului DHV au mulțumit echipei din cadrul ADR Sud pentru înțelegere și pentru deschiderea spre colaborare. La rândul său, Directorul ADR Sud, **Maria Culeșov** a mulțumit pentru ajutorul acordat și a asigurat patenerii cehi că viitoarele colaborări nu se vor lăsa așteptate. La eveniment au mai participat reprezentanții Ambasadei Republicii Cehe în Republica Moldova, primarul de Cimișlia, **Gheorghe Răileanu** și colaboratorii ADR Sud.

ADR Sud reamintește faptul că pe parcursul anului 2012 un grup de experți cehi, membri ai grupului DHV, au asistat în revizuirea SDR Sud specialiștii din secția Planificare Strategică și Programare din cadrul ADR Sud. Documentul recent actualizat a fost aprobat de către Consiliul Regional de Dezvoltare pe 03 octombrie 2012.

„Versiunea revizuită a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud este mai aproape de realitățile din regiune.

„Înțelegem care sunt punctele forte ale Regiunii prin care am putea să ne promovăm și care sunt punctele slabe în care ar trebui să investim în primul rând”.

Tatiana Aramă
Șef Secție Planificare Strategică și Programare din cadrul ADR Sud

Bunurile achiziționate în cadrul proiectului „Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în RDS” transmise beneficiarilor

Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) a întrunit marți, 20 noiembrie, primarii centrelor raionale și directorii Întreprinderilor municipale „Gospodărie Comunal Locativă” din Regiunea de Sud. În cadrul întrunirii au fost puse în discuție ultimele aspecte de ordin tehnic și documentar în vederea încheierii proiectului „Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în Regiunea de Dezvoltare Sud”.

În cadrul ședinței au fost prezentate rezultatele obținute până în prezent și discutată procedura transmiterii bunurilor care urmează a fi receptionate de către beneficiari în rezultatul implementării proiectului. A fost stabilit un grafic de recepție și condițiile de creare a comisiilor. Directorul ADR Sud, **Maria Culeșov**, a declarat că proiectul nu a fost unul dintre cele mai simple din motiv că include întreaga regiune: „*Am urmărit prin acest proiect să oferim fiecărui raion un suport în lupta cu problema deșeurilor și să implicăm întreaga regiune în procesul de dezvoltare regională*”.

Proiectul implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud din toamna anului 2010 a cuprins în aria sa de implementare cele 8 raioane ale Regiunii de Sud. Proiectul a prevăzut până în prezent dotarea cu câte un buldozer a Întreprinderilor Municipale „Gospodărie Comunal Locativă” din raioanele Căușeni, Ștefan Vodă și Cantemir, și dotarea cu câte o autospecială a Întreprinderilor Municipale „Gospodărie Comunal Locativă” din raioanele Basarabeasca, Cahul, Taraclia, Leova și Cimișlia. Presă de balotat plasticul, containere și lăzi au fost livrate tuturor Centrelor Raionale ale Regiunii Sud și sunt amplasate pe platformele construite în cele 8 centre raionale. Livrarea preselor de balotat plasticul și a tehnicii de calcul au încheiat cele mai importante activități din cadrul proiectului urmând de rezolvat doar aspectele tehnice și documentare. Tot în cadrul proiectului a fost organizată o campanie de conștientizare cu privire la colectarea separată a deșeurilor.

Procedura de transmitere a bunurilor și a platformelor se va încheia la 15 decembrie curent.

Suport pentru APL-urile din Regiunea de Sud în elaborarea proiectelor europene

Direcția generală dezvoltare regională din cadrul MDRC, în parteneriat cu Proiectul Twinning "Consolidarea capacităților în dezvoltarea regională în RM", a desfășurat în perioada 9-14 noiembrie ședințe de informare, în toate cele trei regiuni de dezvoltare, cu privire la desfășurarea activităților prevăzute de Componenta 3 a proiectului sus-mentionat. Marți, 13 noiembrie ședința de informare a avut loc la Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud). În cadrul întrunirii, au fost puse în discuție subiecte ce țin de inițierea desfășurării proiectelor-pilot și aspecte legate de solicitările potențialilor beneficiari ai proiectelor (tipologia proiectelor, parteneri, investitii, și altele).

Ședința a fost prezidată de către **Igor Malai**, lider de proiect, responsabil de componenta 3, cu participarea doamnei **Anne**

Azam-Pradeilles, lider de componenta 3, directorului ADR Sud, **Maria Culeșov** și specialiștilor din cadrul instituției, vicepreședintele raionului Cimișlia, **Gheorghe Netedu** și Șefa Secției Economie, **Natalia Răileanu**.

Obiectivul general al Proiectului Twinning este de a contribui la eforturile țării de a face față acestei provocări a Dezvoltării Regionale prin intermediul Proiectului "Consolidarea capacităților de dezvoltare regională în Republica Moldova". În acest cadru, scopul global al Componentei 3 este:

"Consolidarea capacităților MDRC, a CNCDR în domeniul planificării dezvoltării regionale", iar obiectivele specifice ale celor patru activități, conform formulării din planul inițial, sunt:

Act.	Titlu	Rezultate preconizate
3.1	Elaborarea unui plan de activitate pentru elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2013 - 2015	Proiect al Manualului pentru elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pregătit
3.2	Metodologia transferului experiențelor de succes în domeniul dezvoltării regionale și planificării spațiale elaborate de statele-membre ale UE	Ghid metodologic pentru consultările regionale în vederea proiectării « modelului moldovenesc de DR elaborat
3.3	Suport metodologic pentru elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională (SNDR) 2013 - 2015	Proiect al Manualului pentru Strategia de Dezvoltare Regională elaborat (proiecte-pilot)
3.4	Program de instruire bazat pe analiza necesităților de instruire	7 activități de instruire realizate

Politica DR fiind prin esența sa o politică intersectorială transversală și, prin urmare interministerială, proiectele-pilot vor fi implementate cu suportul Cancelariei de Stat și al ministerelor responsabile de economie și finanțe, cu participarea ministerelor de linie de resort, în cazul când va fi necesar.

Astfel, provocarea majoră constă în a asigura o sinergie, într-

un mod pozitiv, a tuturor eforturilor de dezvoltare regională a țării, ajungându-se la un echilibru dintre aspirațiile legitime de jos-în sus ale autonomiilor locale și pilotarea necesară de sus-în jos din partea instituției centrale responsabile de implementarea politicii naționale.

Republica Moldova ar putea prelua experiența Germaniei în adoptarea și promovarea proiectelor de dezvoltare regională

Un grup de funcționari ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud, Academiei de Administrare Publică și societății civile au efectuat în perioada 4-10 noiembrie curent o vizită de studiu în Germania pentru a participa la un program de formare în domeniul regionalizării serviciilor publice locale și a implementa, ulterior, experiența în țara noastră.

Tematica programului de studiu este „Dezvoltarea regională prin cooperarea intercomunitară: cadru conceptual și practici de succes” și este gestionat de către Centrul de Competență pentru Dezvoltarea Capacității Umane (HCD) Europa, Caucaz și Asia Centrală. HCD este o structură de dezvoltare a capacităților a GIZ.

Membrii delegației au confirmat că experiența Germaniei în dezvoltarea regională poate fi adaptată

situației existente din Republica Moldova, inclusiv managementul regional unde Agențiile de Dezvoltare Regională au un rol în facilitarea și atragerea actorilor și potențialilor finanțatori.

Menționăm, organizarea vizitei de studiu este efectuată în cadrul proiectului Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Proiectul susține administrațiile publice locale la extinderea și modernizarea serviciilor publice locale: aprovizionarea cu apă și canalizare, gestionarea deșeurilor solide și eficiența energetică.

Programul studiului include mai multe vizite în teren și discuții cu prestatori de servicii, asociații de consumatori responsabile de monitorizarea contractului de delegare a serviciilor dintre autoritatea locală și operator.

⇒ INSTRUIRI

Instituțiile de dezvoltare regională pun bazele unui sistem coerent de comunicare internă și externă

Echipa Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și a celor trei Agenții de Dezvoltare Regională (ADR) au participat la 2-3 noiembrie 2012 la o sesiune de instruire în domeniul comunicării interne și externe. Exercițiul a fost facilitat și sprijinit financiar de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”. Sesiunea a inclus identificarea partenerilor instituțiilor de dezvoltare regională și a tematicilor de comunicare specifice. Mai mult, s-a pus accent pe instrumente de prezentare a mesajului către fiecare categorie de public, de la partenerii de dezvoltare la potențialii investitori.

Fiindcă dezvoltarea regională este un domeniu încă nou, însă cu potențial pentru Republica Moldova, cei 35 de participanți la training au discutat despre crearea și menținerea unui sistem coerent de comunicare cu mass-media, bazat pe încredere și transparență. Pentru a optimiza fluxurile de comunicare internă, MDRC și ADR-ului le-a fost recomandată segmentarea publicului pe categorii. Experta în comunicare **Ludmila Andronic**: „Sunt actori cu care trebuie de comunicat în mod special, favorizat, cărora le trebuie acordată mai multă atenție. Pentru unele instituții, este suficientă comunicarea prin mass-media.”

La rândul său, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, **Maria Culeșov**, susține: „Eu sunt sigură că după acest curs de instruire se va consolida echipa noastră.” Prin asemenea sesiuni de instruire, proiectul GIZ își propune să contribuie la creșterea capacităților partenerilor săi - Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiilor de Dezvoltare Regionale - de a coordona și de a monitoriza procesul de dezvoltare regională. Or, pentru aceasta e nevoie de crearea unui sistem eficient de comunicare, atât pe intern, cât și extern.

MANAGEMENT ȘI CONTROL FINANCIAR

Vadul lui Vodă, 1-2 noiembrie, 2012.

A avut loc un program de instruire de două zile cu genericul „Management și control financiar”, organizat de către Uniunea Europeană- „Stimularea Economică în Zonele Rurale” (ESRA) de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), pentru angajații MDRC și Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud.

Din agenda programului de instruire: Management și Control Financiar (MCF) în Sectorul Public, Procesul Bugetar, Evidența Contabilă, Sistemul Automatizat de Evidență Contabilă, Managementul Activelor, Managementul Mijloacelor Financiare, Proceduri Administrative și de Control.

Din partea ADR Sud, la programul de instruire au participat Emilia Pîslaru, șef Secție financiară și achiziții; Andrei Tocaru, specialist management proiecte; Ana Doagă, specialist finanțe și contabilitate.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

ADR Sud

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

Cooperare pentru dezvoltare

EVENIMENTE DECEMBRIE

Pe parcursul lunii decembrie, Agenția de Dezvoltare Regională Sud va organiza și va facilita organizarea unui șir de evenimente cu impact asupra Regiunii de Dezvoltare Sud.

- 05 decembrie - Atelier de lucru „Planificarea regională în sectorul managementul deșeurilor în Regiunea SUD”.**
- 14 decembrie - Ședința Consiliului Regional de Dezvoltare Sud**
Pe agenda zilei vor fi puse în discuție planul de activitate, devizul de cheltuieli pentru anul 2013, etc.
- 15 decembrie - Finalizarea proiectului „Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui” din raionul Cantemir.**

Pentru mai multe date urmăriți pagina oficială a instituției

www.adrsud.md

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

**Buletinul informativ este elaborat de
Agenția de Dezvoltare
Regională Sud, instituție publică
necomercială, creată
pentru implementarea obiectivelor de
dezvoltare regională.**

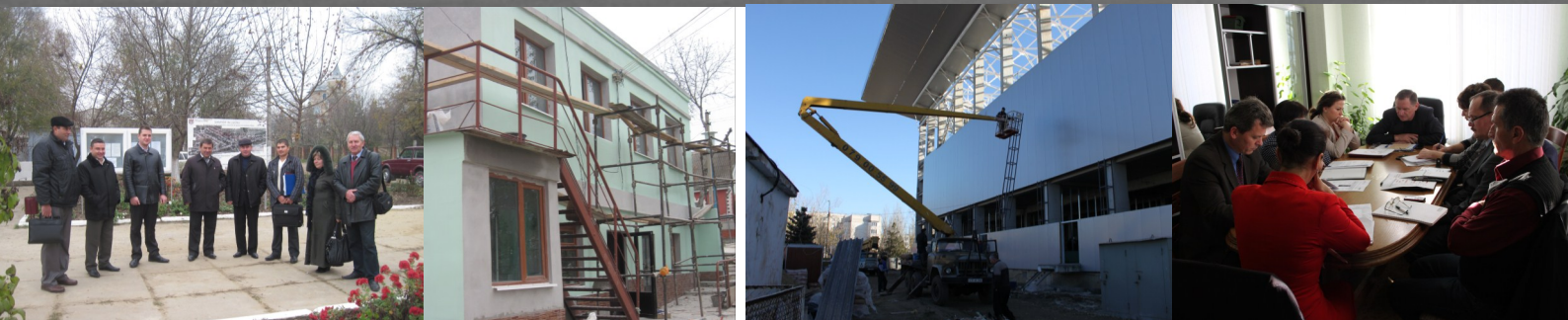
**Pentru informații detaliate contactați
Specialistul în Comunicare,**

Sofia Cazacu

Tel.: (0241) 26286

E-mail: adrsud@gmail.com

WWW.ADRSUD.MD

 Cooperare pentru dezvoltare

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

**Or. Cimișlia,
str. Ștefan cel Mare nr. 12
incinta Consiliului Raional
Cimișlia**

Telefon/Fax: 0241 2 62 86

E-mail:

**office@adrsud.md,
adrsud@gmail.com**